

ES turi duoti tvirtą atsaką Kremliai, terorizuojančiam Sausio 13-osios bylą nagrinėjusiems teisėjams ir prokurorams, pažymėjo europarlamentarai antradienį surengtoje diskusijoje.

Antradienio vakarą Europos Parlamento (EP) Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas aptarė Rusijos sprendimą iškelti bylas Sausio 13-osios bylą nagrinėjusiems Lietuvos teisėjams ir prokurorams. Šį klausimą europarlamentarams pristatė Lietuvos teisingumo ministras Elvinas Jankevičius, Lietuvos generalinis prokuroras Evaldas Pašilis bei Kauno apygardos teismo vadovas Nerijus Meilutis. Jie paragino Europos Parlamentą priimti rezoliuciją dėl neteisėto Lietuvos pareigūnų persekiojimo.

„Tai precedento neturintis išpuolis prieš teisėjus, teismų nepriklausomybę ir teisės viršenybę. [...] Lietuvos teisėjai yra visos ES teisėjai, todėl trečioji šalis kelia pavojų ne tik Lietuvos teisės viršenybei, bet ir pamatiniam ES teisiniam principui“, – kalbėjo E. Jankevičius. Pasak jo, Lietuva yra susirūpinusi, jog dėl tokių Rusijos veiksmų gali būti piktnaudžiaujama dvišaliais ir daugiašaliais valstybių susitarimais bei bandoma suimti ir išduoti Rusijai Lietuvos teisėjus ir prokurorus. Anot E. Jankevičiaus, analogiškos bylos ateityje gali būti iškeltos ir prieš Nyderlandų pareigūnus, tiriančius Malaizijos lėktuvo numušimą virš Ukrainos, Skripalių apnuodijimą tiriančius Jungtinės Karalystės pareigūnus ar lėktuvo katastrofą Katynėje nagrinėjančius Lenkijos teisėjus.

Europos liaudies partijos frakcijos vardu kalbėjusi europarlamentarė Roberta Metsola (Malta) teigė tvirtai palaikanti Lietuvą. Ji pažymėjo, kad šalies teisėjai yra Europos teisėjai, todėl jie turi būti apsaugoti nuo neteisėtos išorės įtakos.

„Tai kelia klausimus dėl teisingumo, dėl teisės viršenybės. Tai taip pat susiję su mūsų santykiais su trečiosiomis šalimis ir subtilia situacija su Rusija jūsų bei kaimynėse valstybėse. Turime labai atidžiai įvertinti padėtį, bet neabejotinai privalome ginti teisėjų nepriklausomumą“, – sakė Birgit Sippel (Socialistai ir demokratai, Vokietija).

Sophia In't Veld (Atnaujinkime Europą, Nyderlandai) akcentavo, jog tai nėra vien dvišalė Lietuvos ir Rusijos problema, tačiau visos ES klausimas. Europarlamentarė išreiškė paramą ir solidarumą, pažymėjusi, jog tai yra puiki proga panagrinėti, kaip šiuo metu vyksta bendradarbiavimas ir duomenų apsikeitimas su Rusija.

Patrick Breyer (Žalieji, Vokietija) teigė, kad jo frakcija taip pat palaiko Lietuvą šiuo klausimu. Europarlamentaras išreiškė susirūpinimą, kad Interpolas gali būti naudojamas politiniam persekiojimui vykdyti.

Europarlamentarai ragina duoti atkirtį Sausio 13-osios bylos teisėjų persekiojimui

Rasa Juknevičienė (Europos liaudies partija) paragino matyti Sausio 13-osios bylą „platesniame Kremliaus vykdomo hibridinio karo kontekste“, kuomet neigiami sovietų nusikaltimai ir atsakomybė už juos. Pasak europarlamentarės, tai pirmasis kartas, kuomet Kremlius pasitelkia politiškai motyvuotą terorą prieš kitos šalies teisėjus ir kitus pareigūnus kerštaudamas už priimtą sprendimą. Jei Rusijos valdžia negaus labai aiškaus ES atsako, jog tai nepriimtina, „saugus nebesijaus nė vienas ES teisėjas, prokuroras ar teisėsaugos pareigūnas, dirbantis su bet kuria byla, kurioje Kremlius neigia savo piliečių kaltę“, pridūrė EP narė. Ji pasiūlė surengti EP klausymą ir priimti atitinkamą rezoliuciją.

Juozas Olekas (Socialistai ir demokratai) taip pat pažymėjo, jog svarbu sustabdyti šį precedentą ir apginti teisės viršenybę Europoje nuo Rusijos savivalės. Jis pasiūlė parengti ir priimti EP rezoliuciją šiuo klausimu.

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pirmininkas Juan Fernando López Aguilar (Socialistai ir demokratai, Ispanija) pažymėjo, jog šis atvejis daro įtaką esminiems ES teisės viršenybės ir teisingumo sistemos nepriklausomybės principams, pagal kuriuos „bylas tiriantys teisėjai turi būti apsaugoti bet kokia kaina“.

Komiteto frakcijų koordinatoriai toliau svarstys šį klausimą ir spręs dėl tolesnių EP veiksmų.

